

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

Eadem dominica de medio quattuor virtutum. ser. ix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

nibus & cū quāto horrore & tremore Esā.
pūij. Infern? subitus cōturbarus est in oc
cursum aduentus tui: suscitabit tibi gigan
tes. Vide supra sermone primo pre
ma. ¶ Undecimo cogita de pena & hor
rore qñ aia erit in porta inferni & videbit
illas penas horribiles et demones &c.
¶ Duodecimo cogita eternitatē penarū
qñ in inferno nulla est redēptio. Hora hīc
exemplū qd legit in horologio sapie. de la
mentatōe quā faciūt dānati ppter penaz
eternitatē: & de mōte illo magno &c. ¶
Sap. v. dicit dānati. Errauim? a via ve
ritatis & iustitie lumē nō illuxit nobis: & sol
intelligētie nō est ort? nob &c. Pre Thre.
v. in psona dānatorū dicit Hiero. Defecit
gaudii cordis nri: verus est in luctū cho
rus nri: cecidit corona capitis nri. ye nobis
q: peccauim? &c. ¶ Si ista cogitaret? se
pius nō saperet vob mūdus iste: sed ipm
pēneretis. Hiero. ad Paulinū. Facile cō
temnit oia q se semp cogitat esse mortuū.
¶ Dulci male instruit filios/dicendo.
Videas fili ne cogites de morte: quia sic
nullū bonū faceres. Luz tñ dicit Hiero.
Platonis snia est oīm philospharū vitā
meditationē esse mortis: de oibz autē vos
cogitatis & pparatis & disponitis vos pre
terq d morte. ¶ Cecitas magna cū mors
sit certior oī re mūdī. Hora exēplū de brō
Arrenio q semp flebat. ¶ Quarto homo
est aial bificabile: ex cōsideratiōe cause fi
nalis ad quā creatus est. s. q: ad finē bea
titudinis adipiscēde. Vide de hoc in fmo
nibus de petis in genere arti. ij. ser. iij. pre
ij. Constat aut beatitudo hoīs in tribus
doribz aie pncipaliter. Prima est clara vi
sio: q respōdet fidei. Scda est pacifica ten
tio: q respōdet spet. Tertia est pfecta frui
tio: q respōdet charitati. Et hoc vide in ser
monibus de articulis fidei sermone. pūij.
vbi agit de gloria anie. Propter hoc ergo
debz hō firmiter sperare se psequitur illā
gloriā: & sic viuere hīc vt ad finē illū pue
niat: quia alis nō esset spes/sed psumptio.
Ergo sobrie & iuste pte viuam? in hoc se
culo/expectātes brām spem & aduētū glo
rie magni dei & saluatoris nri iesu chri.

¶ Eadē dñica. iij. fmo d medio
qñtuor virtutū. Ser. ix.

Medius vestr

sterit quē vos nescitis. Jo. j.
Thema dat mihi mortuū p
dicandi de quadā materia vtili & necessa
ria ad gubernationē vite. s. de qñtuor vir
tutibus moralibz ad pueniendū ad gliaz
&c. Salutes virgo maria &c. Intellect?
literals. Verbi hui? fm qd dicit Joan.
baptista Judeis est: q chris medius eorum
fuerat &c. Un anteq chris pdicaret pub
lice & faceret miracula/ fuit qñ. xxx. annor.
& licet sciret ipm sanctū hoīem: nō tñ mūd
di redēptore. ppter qd Joā. bap. dixit Ju
deis. Vedit? vestrū sterit. s. chris quē vos
nescitis. Patet sensus literalis thematis.
Sed iuxta intellectū allegoricū quē volo
pertractare. p declaratiōe thematis. Scien
dum q antiqui pbi morales/ pferim Ari
stoteles maior eoz diffiniendo qd est vir
tus: dicit q pñus est habit? electuū in me
dio cōsistēs determinata rōne: put sapiēs
ordinabit. ij. Eth. Vbi se qñtuor clausule
pñā clausula dr q pñ? est hīc? s. mētis sic
vest? dr hīc? corpis. Un sic psona honesta
induit. Pñō camisiā. Scdo faretū. Ter
tio pelliceū. Quarto tunicā. Et qñto mā
rellū. Sic aia pñone virtuose induit. Pñō
camisiā castitatis q tangit carnē sicut ca
misiā. Ista camisiā portat religiosi boni:
& clerici & laici casti. etiā viuētes in matri
monio si seruāt sibi fidē/ istā camisiā in
duūt. Faretū est hūilitas: sine q castitas
nō placet deo. Un si ego Maria cū cami
siā castitatis nō habuisset vestē hūilitatis
nō placuisset deo. Un ipsa dicit. Quia re
spexit hūilitatē ancille sue: nō dr castitatē
Pelliceū desup est pñus miscdiē q calefa
cit cor pñone ad ppariēdū primo. Tunica
est charitas dei & pñi: q operit multitu
dinē pctōz. j. Pe. iij. q: p charitatē remit
tunt pctā. Un de Maria magd. dr Luc.
vij. Dimissa sunt ei pctā mltā: qm dilexit
multū. Ista est vestis nuptialis sine q ne
mo est dign? intrare nuptias vite efne &c.
Dar. xxi. Amice quō hūc itasti nō hās
vestē nuptialē: Hora amice. s. p fidem sine
charitate. Vātellū sustinēs pluuias: est
patētia q sustinet hō aduersitates. Ecce
qñ pñs diffiniēs pñutē: qñ p genere dicit

Dominica. III. Aduentus

virtus est habitus? **I**tem quia anima recedit a corpore in morte: nisi fuerit induta virtutibus: turpis est valde et abominatur ab omnibus sanctis et angelis sicut vos abominaretis mulieres nudas etc. Duceo ad infernum etc. Ideo et hoc ratione dicebat **I**tem. **A**poc. xvj. **B**eaus qui vigilat et custodit vestimenta sua ne nudus ambulet et turpitudine eius videat. Et non loquitur de vestimentis corporis sed anime.

Secunda clausula est electus. id est voluntarius: quia voluntarie debet fieri opus virtuosum ad hoc ut sit meritorius: et non ex necessitate vel coactione. **M**ultis enim abstinere ex necessitate. ut infirmi: non est meritorius. **I**dem de asperitate lecti: si ex necessitate. ut caprus et carceratus: propter crimen: qui tenet catenam in collo et dormit super terram: non est meritoria ista penitentia: licet ex patientia si eam habeat sic. **I**tem qui potest dormire in bono lecto et dimittit: est meritorius: quia est electus. id est voluntarius.

Idem de latrone seu fure qui scopam per ciuitatem: quia non est habitus electus: sed virtuosus est et meritorius: quia homo cogitat. **M**iser ego sum latro et fui: quia furatus sum honorem dei: ideo ut latro volo disciplinari in remissione peccatorum meorum et in memoria passionis christi.

Ecce quare dicit electus. **I**tem **D**avid qui faciebat penitentiam dicebat in psalmo lxxij. **F**ui flagellatus tota die etc. **D**icit: voluntarie sacrificabo tibi. quia dei. non coacte. **I**tem **P**etrus. **N**emo vestrum patitur quasi homicida: aut fur: aut maleficus: aut alienorum appetitor. **S**i autem ut Christianus non erubescat etc. **I**tem. **P**etrus. **S**i e contra. **N**ullum opus malum dicit demeritorium: nisi a voluntate et electione pcedat. **U**nde **A**ugustinus libro. **R**etractat. et habet in decretis. xv. q. i. c. j. in psalmo. **U**biq; adeo peccatum voluntarium malum est: ut nullo modo sit peccatum: nisi sit voluntarium etc.

Tercia clausula est in medio consistens. **V**irtuosum enim opus semper est in medio et non in extremis. minus enim et parum sunt extrema medium est virtuosum. **V**erbi gratia. **D**ixi exemplum de ieiunio. **I**tem de elemosinis: et de alijs. **D**ebz etiam homo concordare cum illis qui bus consueti: sicut viros cum viro: et e contra. **I**dem de religiosis clericis etc. **I**dem de suis cum dominis etc. **U**bi **A**ugustinus in libro de doctrina christiana. et habet in decretis. xlvj. di. **Q**uicq; rebus pretereuntibus restrictus: virtus quod se habet mores eorum cum quibus vivit: aut impetrat:

aut superstitiosus est. **Q**uicquid sic eis virtus: ut meras consuetudinis bonorum inter quas puer satur excedat: aut aliquid fcat: aut flagitiosus. **I**tem. **S**ed. q. forte huius ventris insatiabilis est: quia causa infirmitatis habet. **I**n omnibus enim talibus non usus rerum: sed libido in culpa est. **N**ota de beato **A**ntonio in prima collatione abbas. **D**ixit: quod definitur fructus dilectionis esse principalior ceteris. de quo per beatum **T**homa. in ii. sententiarum. di. xxvij. q. ij. ar. v. in tpe. ij. c. j. de officio custodis. **H**ic potes ratiocinari aliquid de continentia an sit virtus: et si sic consistit in medio. **M**edium est istud non consistit in materia: sed in portione ad personam. **E**t ideo dicit philosophus in ij. **E**th. q. medius fructus non secundum quantitatem: sed secundum rationem rectam determinatur. **M**ultis enim comedere vinum panem est superfluum: et tamen alijs etiam duos comeditisse non est superfluum: ita et de alijs etc.

Medium tenuere beati. **I**uxta glossam in c. que retri. de offici. dele. **Q**uarta clausula. **P**ut sapiens ordinabit seu determinabit. **S**i quis rati illud medium in quo virtus consistit a quo terminabitur. **N**unquid iudicio meo: **N**o. sed per ut sapiens ordinabit. **U**bi religiosus non habet determinare sibi medium: quia sapiens ordinabit. **V**t **D**ionysius in predicatoribus: et **F**ranciscus in minoribus: et **B**enedictus in monachis etc.

Item in clerico: **P**ut sapiens consilium ecclesie ordinavit in decretis et decretalibus. **I**stud est medium: facere plus vel minus est extremum. **I**tem de laicis coniugatis prout sapiens apostolus ordinavit. **I**tem. **C**or. vij. **G**loria viri debitum reddat. **S**iliter et viros viro etc. **I**tem vir debet diligere uxorem sicut Christus ecclesiam. **E**ph. v. **G**loria autem debet obedire viro sicut sibi subiecta. **S**ub viri precepto eris et ipse dominabit tui. **E**t. ii. **I**ntellige in his quod non sunt deus. **I**tem debent nutrire plem: instruere et disciplinare etc. **I**tem de alijs omnibus hominibus mundum put sapiens deus ordinavit. **I**tem. **P**recepto per mandata decalogi etc. **Q**uicq; enim homo decipit si vult medium se determinare. quia per deus. in decretis. xlvj. di. **S**epe vitia se ingerunt et se esse fructus merentur: ut tenacia parimonia: effusio largitas: crudelitas: zelus: iustitie remissio: pietas: velut videri. **E**t ideo dicit per ut sapiens ordinabit. **P**er diffinitio fructus. **Q**uod ad propositum: scriptura sacra debet de obio **I**tem. **C**or. i. **N**os predicamus christum dei virtutem et dei sapientiam. **S**i ergo virtus consistit in me-

diu: et chris est frus. Ergo sibi conuenit esse
in medio: et non in extremis vitiu. Jo in
deis stantibus in extremis vitiu: per dicit.
Vnde? vestra stetit que vos nescitis. Et
prz thema. Allegorice et spualit. et sumus
in materia: occasioe hui? verbi qm quos
rtes chris fuit in medio. Et inueni in euā
gelij q a natiuitate vsq ad mortem qter
fuit in medio: inuēus q qtuor sunt virtu
tes cardinales in qbus oēs alie includuntur.
Primo fuit i medio in sui natiuitate: qm
virgo ipm pams inuoluit et posuit in. Ne
pio in medio duoz animaliu. hōis et alini.
Aucto. Abacuch cui reuelatur fuit hoc a
deo pz: q admirās de rāta chri hūilitate
dicit. Hic auditiū auditiū tuū et timui: cō
sideraui opa tua et ex paut: in medio duoz
animaliu cognoscere. Abac. ij. Nota cogno
scere: q in dei frute illa aialia ipm agno
uerūt. Hic oñdit nobis frute prudētie qd
est dolositas: q excedit in nimis. Aliud ex
tremū: ipm est bestialitas significata per
asinū. Ro de pmo: qz sicut bos comib: fe
rit: ita aliq dolosi vt mali aduocati et no
tariū pcutiūt coram dolositate modis in
exqñtis. Jo. j. Pe. ij. Deponētes oē men
daciū/ malitiā/ et oēm doliū/ et simulacōes
et inuidias/ et oēs detractionē: sicut mō ge
niti infantes rōnabiles sine dolo lac pēu
piscite vt in deo crecatis in salutē. Scdm
extremū est bestialitas: in q est parum de
prudētia: qz tales nesciūt se auisare: oīta
credūt zc. Sicut fecerūt filij isrl credētes
senib: malis? Sulannā. Dan. xij. Fatui
filij isrl nō iudicātes neqz qd verū est co
gnoscētes: p dēnast. filiā isrl. i. aiam vīaz.
Et an pmitte text? di. Qui cuz staret in
medio eoz dixit. Sic fatui zc. Jo pona
mus nos in medio cū chro/ p prudentiā et
sagacitatē. Jo septura Prover. xv. Auris
q audit increpatōes vite. i. smones. i me
dio sapientiū cōmorabit: qz sciet qdē facere
Scdo chris fuit in medio: qm existens. xij.
annoz duet? fuit a pēgine in tēplū dās et
emplū nob: et remāsit in tēplo zc. Dicit re
xus. Et factū est. post triduū inuenēst eū
in tēplo sedēte in medio doctoꝝ: audientē
illos et interrogantē Luc. ij. In h chris fecit
nobis frute iustitie: cui? extremitas d ni
mis ē crudelitas. alia extremitas de paz
est remissibilitas. In qv extremis stabat

tūc doc. legis: h chris stabat in medio iusti
tie et eqtatis. Verbi grā. qdā doc. erat mul
tū rigorosi/ adeo q erat crudeles. puta de
ordinatiōe facta/ de oblatiōe fieda/ d post
positis parētib: et pmittebat parētes mori
fame ppe eoz traditiōes. Un chris rephe
dit eos di. Quare et vos trasgredimi man
datū dei ppe traditiōē vīaz? Nā de? dixit
Honora pzēz tuū et mīez tuā: et q maledi
xerit pzi vel mīi mor. moriaf. Vos autē di
citis: qcunqz dixerit pzi vel mīi: mun? qd
cūqz est ex me tibi pderit: et nō honorifica
bit pzēz suū aut mīez suā: et irritū fecistis
mādatū dei ppe traditiōē vīaz. Dat. xv
Alio extremū est remissibilitas: qz nesciū
bat pūtre magna pctā ppe amicitia vel
dona vl diuitias: ppe qd diuites corripit
iustitiaz. In isto extremo stabat Belyia/
cerdos nō pūtes filios zc. j. Re. ij. Tles
erat pharisei. Dat. xxiij. Ele vob scribe et
pharisei: q decimar; mētā et anetū et cimi
nū et relinqtis q qūora sē leg. Iudiciū et
mīaz f. dē. et ifra. Pucl cecū excolātes cu
licē: camelū autē glutietes. decimar; i. dec
mas dat; vl accipit. Lbry. Sermo dubi?
mētā zc. Glo. et vilia olera et relinqt. i. in
correpta q qūora sē si negligātur. iudiciū
i. discipuloz cāp: et mīaz in paupes et vidu
as: et fidē in deū. excolātes culicē. i. minora
subtili qretes: et glutit camelū. i. maiora
subtrictes. Sic bodie sūt mlti pferi pla
ri ecclie et dñi rpalet: q stāt i isto extremo.
qz qñ aliq laborat i die festo ppe paupra
re: vel fac aliq malū de minorib: statim
trahunt. excolātes zc. sed nō pūmūt elicos
fornicatores. symōtacos zc. Silt dñi rpa
les sūt in isto extremo: q amore mōi dimit
tūt pctā maiora. s. blaiphemias di et scōꝝ.
et nlls pūit. s. si de se aliq dixerit malū/
stati moriaf zc. Ecce crudelitas et remissi
bilitas. silt zc. Jo pona? nos i medio iu
sticie et pietat; et eqtatis cū chro. Et sic po
terit talis dicere illō Prover. viij. Ego in
vijs iusti. am. in me. seml. iudiciū. Ter
tio stetit chris i medio in citate Nazareth
Nō quō chris nutrit? fuit i ciuitate Naza
reth. S; qñ voluit icēpe pdicare et facere
miracla icēpit i capharnaū. Qd audientes
illi d nazareth ex fama: qñ p'ea vēit chris
ad eos/ dixerit sibi rectores. Quāta audiūt
m' scā i Capharnaū. fac et h i pzia tua. nō

Dñica infra octa. natalis dñi

estis digni. Rō qz despiciēbāt eū z deride-
bāt et dicebāt. Vñ hoc q fili? fabri velit
pdicare: Ipsi aut indignati voluerūt ipm
pceptare: s; ipe fecit se inuisibile. Et dicit
rept. Jēsus aut trāsies p mediū illorum
ibat. Hic oñdit p̄tū fortitudinis: cur? ex-
trema sūt temeritas in pl? z pusillanimi-
tas in mīn? Inimici ch̄i volētes ipm p-
cipitare erāt temerarij: amici p̄o ch̄isti z
parētes ei? erāt pusillanimes: ch̄is vero
erat in medio. s. fortitudis. Sic aliq nrm
sunt in extremo temeritatis recipiētes red-
dit? regis. s. dñicā dñe. Vñ de? diuinit no-
bis tps dāns nobis sex dies z retinēs sibi
vnā. s. dñicaz. Et multi temerarij auferūt
p̄tē diet: s; veniūt in trā regis. Sic p̄o po-
ni exēplū de temeritate illorū q volūt sume-
re vindictā de iniurijs sibi illatis: cuj h sit
officiū dei. Ro. xij. Vñ ibi vindictā et ego
retribuā dñi. Ipsi q tales sūt temerarij
ysurpatores officij dñi. q̄tū hēz p malo rex
yl capirane? vel ali? officiali? ali? veller
ysurpare dignitatē vel officiū suū zc. sic z
hic. Itē pone exēplū d illis q volūt oia iu-
dicia discere z disputare: cur h de? facit vñ
illd. Itē pscrutari ea q sūt fidei q̄rētes ra-
tione zc. Alio exēplū ē pusillanimitas vñ
timiditas illorū q timent facere p̄niam di.
Si ieiunauero nō potero dormire zc. Itē
ponam? nos in medio fortitudis cū ch̄io
z tūc erim? cōsolari z fortificari. Dan. iij.
Angel? at dñi descendit cū Azaria z socijs
ei? in fornacē z excussit flāmā ignis de for-
nace: z fecit mediū fornacis q̄tū ventū rois
stātē z nō tetigit eos oīno ignis neqz p̄tri
stauit: nec q̄cūq molestie intulit. Fornax est
iste mōs plen? igne tribulationū: s; qñ ali-
qs ē fort? in bonis opibz tūc de? mittit an-
gelū ad p̄solandū eū zc. Sic legit d mul-
tis sc̄tis martyribz. Hora p̄ illos q p̄p̄ de-
tractiōes z derisōes aliorū dimittūt bonā
vitā: ex pusillanimitate zc. Itē tales dñi
in ps. Sagitte puulorū facite sūt plage eorū.
Itē apls. Fidelis deus est q nō patit vos
tētari sup id qd potest: s; faciet cū tētatio-
ne etiā puentū vt possitis sustinere. j. Co.
x. Quarto ch̄is fuit in medio duorū la-
tronū in sua passiōe. Jo. xix. Crucifixerūt
eū z cū eo duos latrones hinc z hinc: me-
diū aut ielūm. Hora: inuenit q viuēs pl?
stetit in medio ante mortē: in q innuīt zc.

Lu. liij. q̄b m̄dit ch̄is in snia. Nō vñ? zē-
perātie cur? extrema sunt curiositas et au-
steritas: latro a dextr? fecit p̄peritatē: et a
sinistr? aduersitatē. Vult in p̄peritate est
nimis curiosi in ornatis/cibis/z delectat-
tiōibz corporalibz. h est vitiiū: z ecōtra. Qui-
dā in aduersitate affligūt se nimis z super-
flue cristant. z h est vitiiū austeritatis. In
medio igit cū ch̄io t̄pate viuamus. Ideo
Aug. Carnē vestrā domate ieiunijs et ab-
stinētia elce/por? q̄tū valitudo pmittit:
nō dē occidite. Itē Ro. ij. Obsecro vos
frēs p misericordiaz dei vt exhibeatis corpora
vra hostiā viuētē: sanctā deo placētē: ra-
tionabile obsequiū vestrū. De isto medio
dē scriptura Eccl. i. Quasi luna in medio
nebule. Nebula ē humida z fecit abundan-
tiam in p̄peritate. z frigida: z fecit aduer-
sitatē. Ergo stemus in medio. Ergo surge
homo z sta in medio. Luc. vi. Surge. de
extremis vitiorum.

**Dñica infra octauā natal' do-
mini: de hereditate z exhereda-
tiōe vite eterne. Ser.**

S filius et
heres p deū Gal. iij. Et i
eplā bodierna. Bona cōse-
quētia est fili? s. adoptiu?
Ergo heres: qz filio adoptiuo debet aliq
ps hereditatis p̄ne: nos autē sum? filij ad-
optiu? p grāz. Ro. viij. Nō em̄ accepistis
ipm sicutis iterū in timore: s; accepistis
ipm adoptiōis filiorū in q clamam? abba
p̄r. Ergo sum? heredes dei. Dic autē Ric.
de lyra sup p̄dicto p̄bo Ro. viij. Si autē fi-
lij z h̄rēdes: q hereditas ipa ē deitatis: q est
bitudo obiectiue. q nō diuidit p̄ p̄res: s;
tota h̄r a q̄libet bono. nō tñ totāl: qz vn?
est alio beatiōr. Et h mō fili? dei. Sermo
q n̄ erit ad vidēdū q sunt illi q p̄dere me-
rent hereditatē regni celorū: caucam? zc.
Et qz apls in themate pposito loquit le-
galit tanqz legista. iō z nos ipm? vestigia
imitātes/legalr p̄dicabim?. Legales qdē
institutiōes ad morales instructiōes redu-
cētes. Salutes virgo zc. Pro declaratiōe
thematis z materie introductiōe p̄dicam
de est notandū q conclusio vera est et ap-
probata de iure diuino natural: canonico/